

padě, kde jde o samostatné větší živnostníky, kteří se dle svých poměrů mohou účastniti oferty na práce, do tisíců jdoucí, shledati nelze, ani, uváží-li se vlivné postavení Ferdinanda R-a jako starosty města při případném zadávání městských prací. I tu neděje se zadávání větších prací starostou samým, nýbrž nanejvýše jím pod kontrolou obecního zastupitelstva a celé interesované veřejnosti. Proti hrubším nesprávnostem při případném zadávání prací jistě mohli by se postižení dovoláváním se dozorčí stolice (veřejnosti) snadno ubrániti. Proto nelze přisvědčiti právnímu názoru rozsudku, jenž v oné vyhrůžce shledává hrozbu tak vážnou, že by dostoupila stupně Šu 98 b) tr. zák., i když se uváží dnešní kritické hospodářské poměry, na něž rozsudek zvláště poukazuje. Poměry ty a vlivné postavení starostovo působily nepochybně tísnivě i tehdy, když starosta, jak se v tomto případě zjištěně stalo, i jen důrazně své přání o upuštění od oferty vyslovil; tvrzené výslovné vyhrůžce nelze však přes to připisovati tak dalekosáhlý význam, jak to činí rozsudek. Že za těchto okolností ovšem nutně pochybným býti musí i vědomí obžalovaného, že v dopisech svých Ferdinanda R-a viní ze zločinu, jest na snadě, zvláště, vezme-li se v úvahu to, co R. sám o svém jednání při řízení ofertním připouští. Vytýká-li stížnost rozsudku, že se s touto stránkou věci v důvodech zvláště nezabývá, sluší ji i v tomto bodě uznati důvodnou. Byl-li však dle uvedeného v dopisech Ferdinand R. obviňován jen z přestupku útisku, nelze v obviňování, byť i bylo vymyšleným, shledati zločin podle Šu 209 tr. zák. Zjištěné jednání obžalovaného spadá pod hledisko přestupku podle Šu 487 tr. zák., jenž však, ježto tu není návrhu uraženého, nemůže býti podkladem pro odsouzení.

Čís. 2009.

Podmíněné odsouzení (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.).

Osvědčil-li se podmíněně odsouzený (§ 1 odstavec druhý zákona), nelze ohledně něho při pozdějším odsouzení užiti předpisů o zpětlosti ani, pokud tvoří zvláštní kvalifikaci trestní, ani pokud je okolností přitěžující.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Předchozí podmíněné odsouzení pro předražování nezakládá po úspěšném uplynutí zkušební doby kvalifikace přečinu podle Šu 7 čís. 3 zákona.

(Rozh. ze dne 5. června 1925, Zm I 205/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Čes. Lípě ze dne 4. února 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem Šu 7 čís. 3 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přestupkem předražování podle Šu 7 čís. 1 lich. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, uplatňující důvody zmatečnosti podle čís. 9 a), 10 správně jen 10 Šu 281 tr. ř., vytyká rozsudku nalézacího soudu, že odsouzením obžalovaného pro přečin předražování byl porušen zákon, poněvadž tu není nezákonného předpokladu pro kvalifikaci jednání obžalovaného jako přečinu, totiž, že obžalovaný byl již jednou právoplatně odsouzen pro předražování. Za takové odsouzení nelze totiž podle náhledu stěžovatelova pokládati podmíněné odsouzení obžalovaného, vyslovené rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v České Lípě ze dne 30. března 1921. Neboť toto bylo prý právoplatně »vymazáno« výrokem, že se obžalovaný ve zkušební době osvědčil, takže stěžovatel má býti posuzován tak, jako by vůbec nebyl býval odsouzen, a měl býti uznán vinným pouze přestupkem podle Šu 7 čís. 1 zákona o lichvě, poněvadž neoprávněný zisk, jehož bylo neb mělo býti dosaženo trestným jednáním, nepřevyšuje 2000 Kč. Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění. Podmíněčné odsouzení jakož i podmíněčné propuštění podle zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n. jest důležitou sociálně právní institucí rázu výjimečného, směřující hlavně k nápravě vinníka. Dle Šu 1 zákona o podmíněném odsouzení dává stát odsouzenému, jenž se ve zkušební době řádně choval, naději, že zapomene na jeho poklesek. Stanovil proto v druhém odstavci Šu 1 toho zákona jako právní účinek podmíněného odsouzení, že, osvědčí-li se vinník ve stanovené době zkušební, bude se míti za to, že vůbec nebyl odsouzen.

Dle Šu 1 odstavec druhý zákona se neprohlašuje trest za odpykaný ani se nepromíjí trest, ani se neprohlašuje, že se pachatel trestného činu vůbec nedopustil (a contrario vyhlázení odsouzení), nýbrž skutečnost, že došlo k odsouzení, se odstraňuje zákonnou fikcí, že obžalovaný »nebyl odsouzen«, tedy je zachovalým. Zachovalost ta jest však pojmově pouze fiktivní, nikoliv ethická. Její účinek pro obor trestního práva je ten, že soud při pozdějším odsouzení nebude moci užítí předpisu o zpětilosti tam, kde tvoří zvláštní kvalifikaci trestní, ani kde je okolností přitěžující. Tomuto výkladu, jenž plyne z duchu a účelu ústavu podmíněného odsouzení, nebrání ustanovení následujícího Šu 2 zákona, dle něhož toto dobrodíní jest po určitou dobu vyloučeno v případech tam uvedených, neboť § ten obsahuje výjimku ze shora zmíněné zásady, jejíž důvod tkví v samé podstatě podmíněného odsouzení, že dřívější odsouzení třeba i podmíněčné za určitých okolností překáží jen opětnému podmíněnému odsouzení (arg. slova »obmezení toto neplatí, uplyne-li od dne . . . kdy bylo podle toho zákona vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil« § 2). Rovněž neodporuje onomu výkladu ustanovení Šu 9 odstavec třetí zákona, nyní ustanovení Šu 9 zákona ze dne 6. června 1924, čís. 134 Sb. z. a n., dle něhož i po lhůtě zkušební je dovoleno podat zprávu a zaslati spisy o podmíněném odsouzení soudu, zavede-li se trestní řízení proti obžalovanému. Ustanovení to nemůže nikterak vinníka zbaviti dobrodíní jemu Šem 1 odstavec druhý přiznaného, nýbrž slouží jen k informaci o obviněném a může při rozhodování o novém trestném činu míti po případě význam pro odeprání podmíněného odsouzení na základě volného uvážení soudcovského s hlediska mravního, neboť zachovalost, fikce vytvořená, nemá, jak shora zmíněno, té ethické ceny,

jako zachovalost skutečná, ukáže-li se totiž ze spisů, že nový trestný čin svědčí o téže sklonnosti vinníkově nebo nepolepšitelnosti. Odpadla tedy vzhledem k výše uvedenému kvalifikace činu obžalovaného jako přečinu, neboť nebyl již jednou právoplatně odsouzen pro předražování (§ 7 odstavec třetí lich. zák.). Hledíc k zjištěnému stavu věci, jehož právní posouzení jest jinak správné a nebylo v jiných směrech napadeno, bylo odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek v tomto směru zrušiti a uznati obžalovaného vinným pouze přestupkem předražování podle §u 7 čís. 1 zákona o lichvě.

Čís. 2010.

»Ukrýváním (II. případ §u 214 tr. zák.) jest nejen uschování zločince, nýbrž i každý počín, jímž má býti posřehu pátrající vrchnosti utajen (na př. nepravdivé popření zločincova pobytu).

(Rozh. ze dne 5. června 1925, Zm I 233/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Čes. Budějovicích ze dne 16. února 1925, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem nadřžování zločincům ukrýváním podle §u 214 tr. zák. mimo jiné z těchto

důvodů:

Marně popírá zmateční stížnost, že jednání obžalované nenaplnuje pojmu ukrývání ve smyslu §u 214 II případu tr. zák. Zjištěno je, že obžalovaná na dotaz četníků, přišedších do jejího bytu hledatí Rudolfa N-a, jenž měl nastoupiti trest těžkého žaláře v trvání 10 měsíců za zločin krádeže a podvodu, — zda N. u ní není, odvětila, že u ní není, na další dotaz, kdy u ní byl naposledy, tvrdila, že byl u ní asi před 14 dny. Dále vzal soud za prokázáno, že při prohlídce na to předsevzaté byl N. nalezen pod postelí a že obžalované bylo při příchodu četníků známo, že N. spáchal zločin. Pokud jde o zákonný znak ukrývání, jest pod jím dle obvyčejné mluvy rozuměti nikoli uschování zločince, nýbrž vůbec každé jednání, kterým má býti zrakům pátrající vrchnosti odňat. Pojmu ukrývání odpovídá tudíž každý počín, který je způsobilý a určen k tomu, by zločinec byl posřehu pátrající vrchnosti utajen, takže pojem ten může býti opodstatněn i klamáním těch osob, jejichž zrakům hledaný chce uniknouti. Z toho plyne, že obžalovaná již svými nepravdivými údaji zločinci nadřžovala a ho ukrývala, kdyžtě, vědoma si jsouc, že u ní ještě v bytě dlí, to pátrajícím četníkům popřela. Neboť již takovým zatajováním pobytu zločincova měla býti pátrající vrchnosti odňata možnost, osoby hledaného se zmocniti. Při tom nezáleží na tom, zda stíhaný přišel jen náhodou ten den k obžalované a to krátce před příchodem četníků a jen na chvíli na návštěvu, poněvadž již pouhým popřením, že u ní není, mu napomáhala a ho před vrchnostenským stíháním chránila. nebylo proto zapotřebí o těchto okolnostech prováděti nabízené svědecké důkazy. ježto jde o okolnosti nezávažné. Zamítnutím důkazů těch